الله جل جلاله

ديني لارښود

لومړی ټوک

Ketabton.com

ژباړه لیکنه او [illegible]
ډيپلوم انجنير عبدالله هاشم خيل

2011

د پښتو کمپيوټري ليک او ډيزاين:
ښاغلی حميدالله هاشم خيل ځاځی

ددې کتاب چاپول او فوتوکاپي کول پرته د ليکونکي د اجازت منع دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيم

لومړی برخه

هغه کړه وړه چې ایمان بشپړوي په زړه کښې رښتیا ګڼل او باور کول او په ژبې ویل (اقرار)

سره عمل هم د ایمان شرط دی.

ښه او د خیر کار او نیک عمل د ایمان روښنایي

ده که نېک او ښه کړه وړه نه وي، نو ایمان ته زیان رسیږي او نیمګړی به پاتې وي.

ښه چارې او کړه وړه ډېر دي لکه: لمونځ ،

روژه، زکات، حج خیرات، قرآن شریف لوستل،

ښه او نېکو کارو ته د نورو پام اړول او له بدو

کړو وړو څخه منع کول، د مور، پلار او ښوونکي

درناوي، د جمات، مدرسو او ښوونځیو جوړول

او زده کړه په کښې پیل کول، تږي او لوږي ته

اوبه او ډوډی ورکول او داسې ډېر نور ښه او نېک کارونه چې ایمان بشپړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دینی پوښتنې او ځوابونه

پوښتنه: د چا بنده یې؟

ځواب : د الله تعالی (ج) بنده یم.

پوښتنه: چا پیدا کړی یې ؟

ځواب : الله تعالی (ج) پیدا کړی یم.

پوښتنه: د چا په امت یې؟

ځواب : د محمد مصطفی (ص) په امت یم.

پوښتنه: د چا په ملت یې؟

ځواب : د ابراهیم خلیل الله په ملت یم.

پوښتنه: د چا په مذهب یې؟

ځواب : د امام صاحب په مذهب یم چې نعمان نومېده او په ابوحنیفه مشهور دی.

پوښتنه: اسلام څو بنسټونه لري؟

ځواب : د اسلام بناوې یا بنسټونه پنځه دي.

۱ـ کلمه ۲ـ لمونځ ۳ـ روژه ۴ـ زکات ۵ـ حج

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی ـ کلمه طيبه:

د الله (ج) نه سوا بل معبود نشته محمد (ص) د الله (ج) رسول دی.

هر مسلمان بايد دغه کلمه په ژبه ووايي او په زړه باور وکړي. بايد په دې باور ولرو چې الله (ج) يوه دئ، هيڅ شريک او سارى نه لري.

دويم ـ لمــــونځ:

حضرت محمد (ص) فرمايلي دي چې: لمــونځ د دين ستــن ده، که څوک يې ټينګ کړي نو دين يې ټينګ کړ او که پرېښودل شي نـو دين يې ويجاړ او ړنـــګ کـــړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هر مسلمان د ورځې پنځه وخته لمونځ فرض دی

چې هغه دا دي:

۱ــ دسهار لمونځ:

چې څلور رکعاته دي. لومړي دوه رکعات يې

سنت او دوه رکعات نور يې فرض دي.

۲ــ د ماسپښين لمونځ:

چې لس رکعات دي. لــــومړي څــلور رکعات

سنت، څلور فرض، او وروستي دوه رکعات بيا

سنت دي.

۳ــ د مازيګر لمونځ:

چې څلور رکعـات فرض دي.

۴ــ د ماښام لمونځ:

چې پنــځه رکــعات دي.

لومړي درې رکعات يې فرض او وروستي دوه

رکعات سنت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ـ د ماخستن لمونځ:

ماخستن لمونځ: چې نهه رکعات دي.
لومړي څلور رکعات يې فرض او دوه رکعات
سنت او وروستي درې رکعات يې وتر واجب دي.

دريم ـ روژه:

روژه په هر هوښيار مسلمان باندې چې ځواني ته رسېدلئ، ژنی (بالغ) او جوړ وي فرض دئ چې د روژې ټوله مياشت روژه ونيسي.

روژه د پرشمي نه وروسته د روڼ ګهيځ څخه تر لمر لويده يا ماښام لمونځ پورې نيولئ کيږي. د مسلمانانو سپيڅلی کتاب قرآن شريف لومړيني آيـــتونه په همدې مياشت کښې حضرت محمد (ص) ته د الله (ج) لخوا نـــازل شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم ـ زکات:

زکات څښتن تعالی (ج) پر مسلمانانو فرض کړئ دئ.
په خلکو کښې داسې کسان شته چې د خواړو او جامو د اخیستلو وس نه لري او یا ناروغه وي خو د درملو وس یې نه وي.
خو ددې خلــکو تر څنګ داســې کسان هم شـته چې روپۍ او شتمني لري او بایده ده چې دوی د بېوزلو او بې وسو سره مرسته وکړي څو هغوی هم هوسا او سوکاله ژوند وکړای شي.

پنځم ـ حج:

هر وسمن مسلمان باید د خپل عمر په اوږدو کښې یو ځل مکهٔ معظمې ته لاړشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرآن کريم

قرآن کريم د مسلمانانو د اسماني او سپېڅلي کتاب نوم دئ چې د الله (ج) له خوا پر محمد (ص) د جبراييل (عليه السلام) په واسطه نازل شوئ دئ.

قرآن کريم دېرش پارې او يو سلو څوارلس سورتونه او ۶۶۶۶ آيته لري. قرآن کريم په درويشتو کالو په موده کښې نازل شوی دی. قرآن شريف الله (ج) د انسانانو د لارښوونې له پاره راليږلی دی.

مسلمانان په قرآن کريم ايمان او باور لري.

د قرآن شريف لوستل ډېر ثواب لري. ټولو مسلمانانو ته ښايي چې د قرآن کريم لوست وکړي.

پوښتنې:

۱ـ قرآن کريم پر چا نازل شوی دی؟

۲ـ قرآن کريم څو پارې، څو سورتونه او آيته لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويې ګناوې

لويې يا کبــــيره ګـــناوې ډيرې دي خو موږ يې ګرانو زده کوونکو ته څو د بيلګې په شان وړانډې کوو،

لکه:

ـ څوک وژل

ـ زنـــا کــول

مسکرات لکه شراب، چرس، اپين، هيروين او نور نيشه لرونکي څيزونو چښل او څکول

ـ غلا کــــول

ـ پر چا پړه اچــول

ـ په دروغو لوړه (قسم) خوړل

ـ د چا مــال خـــوړل او پـتـــول

ـ سود خــوړل او سود ورکــول

ـ د يــتيــم مـــال خـــوړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ د مور او پلار خبرو نه سر غړول

ـ بډې اخيستل او يا بډې ور کـــول

ـ په چا کودې او سحر کول او يا زده کـــول

ـ د ښځې سرغـــړونه د مېـــړه خـبرونه

ـ جـواري (کېمار) وهـــل

ـ بې ځايه او چـټي لګـښت او اسراف کـول

ـ په امانـــت کښې غـــبن کـــول

ـ چوغلي يا دوو تنو يا ډلو تر منځ د نفاق اور بلول

ـ د الله (ج) د پيرزوينې او رحمت نـه نـاميد کېدل

ـ د ښځې او مېړه تر منځ پسات اچول

ـ پرته له شرعي عذر څخه روژه نه نيول

ـ په تله (ترازو) او تللو کښې لږوالی او ناسمي کول

ـ د زکات فرض کېدو سره زکات نه ور کول

ـ د پاک الله (ج) د عذاب څخه نه ډارېدل

ـ له ځانه دروغ او ناسم حديث وايل اوداسې نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور آسمانی کتابونه

موږ په دې باور لرو چې د انسانانو د پيدايښت سره سم له حضرت آدم (عليه السلام) نه د حضرت محمد (ص) تر وخته پورې د الله (ج) له لوري د انسانانو د لارښوونې له پاره آسماني کتابونه راليږل شوي دي، چې خلک يې ولولي او په احکامو يې عمل وکړي.

او ددې کتابو په رڼا کښې ژوند وکړي او ايمان پرې ولري. او هغه دادي:

۱ـ تورات په حضرت موسی (عليه السلام)

۲ـ زبور په حضرت داود (عليه السلام)

۳ـ انجيل په حضرت عيسی (عليه السلام)

۴ـ قرآن شريف زموږ په پيغمبر حضرت محمد(ص) باندې نازل شوی دی.

قرآن شريف وروستی اسماني کتاب دی، تر دې بـل اسماني کتاب نه دی نازل شوی او نه به تر کيامـته (قيامته) پورې نازل شي، ځکه چې حضرت محـمد (ص) وروستنی پيغمبر دی. تر هغه وروسته بل هيڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغمبرنه لیږل کیږي چې آسماني کتاب ور باندې نازل شي.

قرآن شریف یو بشپړ کتاب دی. په دې کتاب کښې د ټولو انسانانو دیني او دنیاوي ښېګڼې د کیامت تر ورځې پورې په نظر کښې نیول شوي دي او د انسانیت ټولو غوښتنو ته په هر وخت او مهال کښې ځواب ورکوونکي دی.

د قرآن شریف نازلیدو څخه وروسته د عمل په ډګر کښې یوازې او یوازې په قرآن کریم باندې عمل کیږي.

پوښتنې:

۱ـ اسماني کتابونه څو او کوم دي؟

۲ـ قرآن شریف کوم پیغمبر ته نازل شوی دی؟

۳ـ وروستنی اسماني کتاب کوم دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرض

فرض هغه دی چې ادا کــول یې په هــر مسلمان لازم دي، کــه څوک فرض نه ځان وغړوي نو کافر کیږي، که څوک پــــرته له شرعي عذر نه هغه پریږي فاسق دئ او مستحق د عذاب دی.

فرض دوه ډوله دي:

١ـ فرض عین

٢ـ فرض کفایه

واجب

واجب هغه دي چې مرتبه یې له فرض نه لــږه او ادا یې ضروري وي. د واجب منکر نه کافر کیږي څوک چې واجب پرته له کوم عــذر څخه پریږدي فاسق به وي او مسحق د عذاب دئ.

سنت

سنت هغه چــار ته وایي چې هغه خــــپله حضرت محمد (ص) او خلفای راشدین رضي الله عنه کړي وي او یا په کولو یې حکم کړي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنت دوه ډوله دي:

١ ـ   مـــوكـــده سنت،

٢ ـ   غير مؤكده سنت

١ ـ   مؤكده سنت:

هغه دي چې حضرت محمد (ص) هغه كار ارميش كړي وي او يـــا حكم يې كړى وي چې هغه كـــار ارمـــيش وشي، او پرته لـــه مجـــبوري هـــيڅكله حضرت محمد (ص) هغه كار پريښودلى نه وي.

٢ ـ   غير موكده سنت:

غــير مــوكده سنت هغه سنت دي چې حضرت محمد (ص) كله ـ كله كـــړي وي او يا كله يې پرېښودلي وي. پرته له كوم عذر نه غير مؤكده سنت ترسره كول اجر دى، او دېـــر پرېـــښودل كېنى يې ګناه يا وبال نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرام

حـــرام هغه چار يا کار دی چې په شــرع کښې مـــنع وي. کوونکي يې پرته له عـذر څخه فاسق او مستحق د عذاب دي.

ديني خبرې او احاديثو څخه

وايي:

مسلمـــان هغه ده چې پـــه ژبـــه او لاس مسلمـانان وژغوري. ياندې(يعنې) په ژبه او لاس يې مسلمان ته آزاد ونه رسيږي.

وايي:

د منافق دا درې نخښې دي.

- چې خبرې کوي نو درويغ وايي.
- چې ژمنه وکړي پرې وفا ونکړي او د ژمنې او هوکړې خلاف کار وکړي.
- په امانت کښې غبن او درغي يا خيانت وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایي:

په تاسې کښې ښه هغه دی، چې قــرآن شریف لـــولي او نورو ته یې ور زده کوي.

وایي:

پاک خـدای(ج) تاسو هستي، شتمني او مخونو ته نه ګوري. د تاسې زړونه او د تاسو اعمـالو ته ګـوري.

وایي:

حضرت محمد (ص) وایلي دي چې چوغلګر یا خبرغل (غمار) به جنت ته ولاړ نشي.

وایي:

ښتمیري(غیبت) یا د چا په الـونیا کښې یا د چا پسې شا د هغه عیب ویل د خپل ورور غوښه خوړل وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي:

حيا د ايمان څانګه او نخښه ده.

وايي:

املک لسانک (تــرمــزي): خــپلــه ژبه وســـاته.

وايي:

هـــرشی چې نشه ولـــري حـــرام دی.

وايي:

د جنت کلـــي (کونجي) لمونځ ده او د لمونځ کلـــي پـــاکـــــي ده.

وايي:

د غـــاښنو مينځل په مسواک د خـولې پاکـــي ده او د خدای (ج) رضـــا مندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي:

رخه (کينه يا حسد) ښځه تېښته وکړئ ولې چې رخه د انسان نـيـکي داسې خــوري لکه چې د اور لــمـبې لرګي خوري.

وايي:

د پنـــځه وخت لمــونځ کــولو ســره په خدای (ج) د ګناهونو بخښنه وکړي.

وايي:

پـــه حـــديــث شــريف کښې راغـــلي چــې پـــه کيـــامـــت کښې به لـــمړني پوښـــتـــنې دا وي:

ـ تـول عـمر دې په څـــه شان تـــېر کـــړ؟

ـ له دين څخه چې تاتــه کـومه زده کړه او پوه تـر لاسه شوې وه په هغه دې څــومــره عمل وکـــړ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

- هستي او شــتمني دي په څـــه شـــان لاس تـــه راوړه ، څرنـــګـــه او چـېرته دې ولـګـوله؟
- له ځان څخه دې څـه کـــار واخـــيست، يانـدې (يعنی) د ځان غــړي دې په کوم اعـمالو او کـړو وړو بوخـــت ســـاته؟

وايي:

څوک چې غـلـتول او تـګماري کـوي، هغه زموږ نه ده، يانډې که څوک د کوم څـيز په خرڅـلاو، او يا په مامـلو کښې مسلمان غلتوي او تـګماري ورسره کوي نو د مسلمانانو له ټولنـــې څخه وتـــلئ ده.

وايي:

حضرت محمد(ص) فـرمايلـي دي چې: رښـتيا وايي او رښتيا وايل د نېکۍ لارښـوونـه ده. رښــتيا او نيـکي دا دواده مســـلمـــان ته د جنت زيـری ور کـــوي.

د درويغـو نه ليرې ګـــرځی ځـــکه چې دروغ وايــل د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـدي لارې لارښـوونه کوي. درويـغ او بدي دا دواړه مسلـمـان دوزخ تـــه وړي.

وايي:

په حــديــث شــريــف کښې راغــلـــي دي چــې په راتــلونــکي زمانه کښې به د مېرمـنو جـامې هـڅې په نـوم وي او په رښـتـيـا به دوی بـرمـنـډې وي. داسـې ښـځـو ته به جنـت کښــې ځـای نـه وي، او نـه بــه د جنـت خـوشـــبـويـــي تـــرلاسه کــــړي.
(يانــدې مېرمنــې دومره نرى او لنـــډه جامه اغـونـدي چې ځــان يې ځـرګـنديـږي. څـرنګـه چې په دې زمانه کښې په سترګو ليدل کيږي.)

وايي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت محمد(ص) وايـلي وي چې هر څوک پرته د پاک خدای (ج) څخه په بـل شي لــوړه (قسم) وکړي، نو کــفر او شــرک يې وکــــړ.

په دې زمــانه کښې ځـينـې روږدي دي چې د چــا په سر يا په ځــان لـــوړه کـــوي چې دا ناروا ده.

که چــا په تـبروتــنــــې سره داسې لـوړه وکــړه نو سمــــدلاســـه به کــلمــــه وايي.

وايي:

حضرت محمد(ص) وايــلي دي چې:

څــوک چې کمـينـي، بې کـبري او لـږ نو سي کـوي نـو الله(ج) به لــوړه مــرتـبه ور په بـرخه کــړي او څوک چې لويــي، غـرور او ځان لـوړ بـولي نو اور مـيـږيې ماتــيږي، ياندې خـــوار او رســـوا به شي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه برخه

د ځان پاکی

پاکي ډېر ښه کار دی. د لاسو، پښو، ویښتو او ټول ځان مینځل او د جامو پاکوالی ډیرې ګټې لري. پاک کوچنیان تل روغ او د هر چا خوښ وي.

څوک چې ځان او کالي پاک ساتي خدای تعالی (ج) تـــري خوشـــحالـــــیـږي.

که د چا ځان او کالي پاک نه وي په ډول ـ ډول ناروغیو اخته کیږي او لمونځ یې هم نه کیږي.

د لمونځ له پاره اودس کول دیني او روغتیایي ښیګڼې لري. له همدې کبله پاک والی د ایمان یوه برخه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه هـر چاته په کـار دي چې ځان، جامـــې او د استوګنې ځای پاک وساتي.

موږ ته په کـــار ده چې د ډوډۍ تر خــوړلـــو وروسته خوله او غــاښونه ښه ومينځو. سهـــار او ماسخـوتن مسواک يا د غـاښونو برس وهل هېڅ هېر نکړو، ولې چې دا کـــار ډېره ګـــټـــه لـــــــري.

د ځان ډېـرې نـاپاکي بـرخې په اودس سره پاکيـږي.

موږ مسلمانانو ته ښايـــي چې د پاکـــي په هکـلـه ډېره پامـــلـــــرنه ولـــــرو.

پوښتنې:

۱ـ پاکـــي څه ګـــټې لري؟

۲ـ د پاکي په هکـلـه خدای(ج) څه وايلــي دي؟

۳ـ څوک چې پاکـــي نه کوي نــو لمــونځ يې روا کيـــږي او که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور او پلار د حقوقو پیژندنه

مور او پلار په موږ ډېر حق لري. مور او پلار زموږ د پیدایښت سبب شوي دي، که مور او پلار نه وای نو موږ به هم نه وای پیدا شوي.

کله چې موږ وزیږیدو، نو ډېر کمروزي وو او په هېڅ نه پوهــــېــدو.

مور راته خپلې شــبدې راکولـې، پلار راته جامــې او خواړه برابرول.

مور او پلار دواړو هــر ډول ستونــزه یې ګالله، تر څو چې زموږ ښه پالنه او روزنه وکړي. مور او پلار موږ ښوونــځي ته لیــږي، تر څــو په ښوونځي کښې لیک، لوست او ښه کـــارونه زده کــړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرنګه چې مور او پلار موږه سره دومره نیکي کوي، نو پر موږ ښایي چې د مور او پلار خدمت وکړو.
له هیڅ خبرې ځخه یې سر ونه غړوو، او د دوی په وړاندې داسې کـارونه ونه کـړو چې دوی پـرې خپه کیـږي.

که مور مو بـودۍ او پلار مو بـوډا شي بایـده ده چې داسې پالنـــه یې وکـــړو لکه ځنګه یې چې په کوچني توب کښې زموږ پالـــــنه کـــوله.

خـدای پـــاک په خـــپل کتاب قـــرآن شریف کښې او پیغمبر (ص) په خپلو احادیثو کښې په وار ـ وار موږ ته امر کړئ دئ چې: د مـور او پـلار سـره مـو ښه او نیکي وکـړئ او دوی سره په درنـــاوی چلـند کـوی.

د پاک خدای(ج) رضا د مور او پلار رضا سره نغښتې ده او د پروردګار ناخوښي د مور او پلار ناخوښي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي چې د دوی، رضـامنــدي تــرلاسه شي، او هېڅ وخت د دوی بې مختوب (بې لحاظي) ونکړو.

موږ به زيار وکــاږو چې د پلار او مور د زړه ساتــنې سره د خدای(ج) او حضرت محمد(ص) امــر پر ځای کـــړو.

* * * * * * * *

Moschee von Medina

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مشرانو د حقوقو پيژندنه

مونږ بايده چې هــر کله او هــر وخت کښې د مــشرانو خيزمت او درناوى وکړو.

کله چې مــونږ د مشرانو سره مخامخ کيــږو بايـده ده چې سلام ورته واچـوو. هــر کله چې مشــران خــبرې کوي، بايده ده غلي او چوپ کښينو او خـــبرو ته يې غوږ ونيسو، او که مــونږ د مشرانو په وړاندې خبرې کـــوو بايـــده په ادب سره وغـــږيـــږو.

که مشران کــوم ښه کار راته وښيي بايــده چې په ښه ډول يې ســـرته ورسوو.

زمونږ پيغمبر ﷺ وايلي دي چې:

" د خپلو مشرانو درناوى وکوى "

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتني:

- **د مور او پلار حقوق کوم دي؟**
- **خدای پاک د مور او پلار د حقوقو په هــکله څه وایلــي دي؟**
- **د ښوونکي حقوق څه دي؟**
- **کله چې د مشرانــو سره مخامخ شو بایــده څه**
- **وکـــړو؟**
- **زمونږ پیغمبر ﷺ د مشرانو په هکله څه وایلي دي؟**

* * * * * * * *

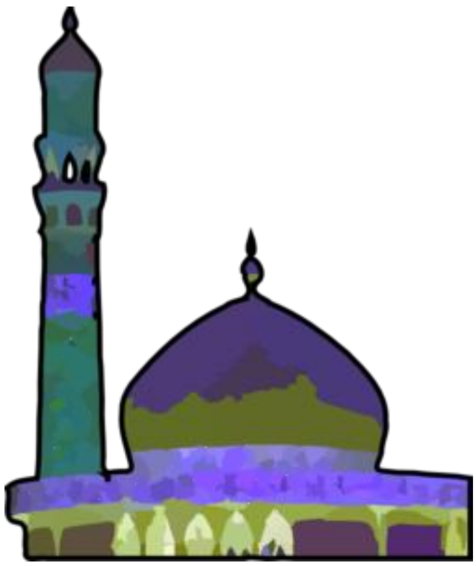

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوړلو او څښلو ادبونه

کلـــه چې د ډوډۍ په خـــوړلـــو پيل کوو، نو لـــومړی لاسونه پـــريمينځو او بيا ســـم کښينو.

بسم الله الر حمن الر حيم بـــه ووايو او په ښی لاس به په ډوډۍ خوړلو پـيل وکـړو او له خپلې مخې څخه به خـوړو. د بل چا مخې ته به لاس نه ورغـزوو.

د ډوډۍ خـــوړلو په وخت کښې به وړې وړې مـــړی پـورته کوو او ښې به يې ژويـو. په خوړلـو کښې به چالاکـــي نه کوو او چـــاته به ځير ځير نه ګورو، او يـوې خوا او بلـې خـــواته به هم نه ګورو د ډوډۍ د ژوولـو په وخت کښې به د خولې زياتـو وازولـو څخه ځان ساتـــو.

خپل غـاب کښې به خواړه نه پريـــږدو او ټول بايـده چې وخوړل شي چې دا ډيـــر برکت او ثواب لري.

ډوډۍ په کـښيناستلو او پرته له کبر او لويي په ډير کمـيـنـي او عــاجـزي سره وخــوړل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ډوډی لــږه وي نو دومــره به خورو چې نورو ته هم ورسیــږي. کلــه چې د ډوډی خــوړلو په وخــت کښې ټــوخی او یا پــرنجی راشــي، نو ښایــي چې مــخ بلې خــوا ته واړوو.

خجور، مېلوه(انګور) پتاسې او داسې نــور که په ډلــه کښې خوړل کیږي نــو پــوه یــوه دانه وخــوړل شي.
دوه دوه او پــه یــوه وار ډیــر خوړل د وړ ستــرګي او سراښتوب نخښه ده.
ډوډی په کــښیــناستــلــو وخــورئ چې په دې کښې خــیر او برکت ده. په خـــواړه کښې زیـــاتــی او اصراف مه کوئ. له ډوډی خـــوړلـــو وروسته خدای(ج) شکر پر ځای کړئ.
د مېلمه ښه کور به شئ او د هغه ښه میلمه پالنه وکړی. ترهغه د ړینګي (دسترخان) څخه مه پورته کیږئ تر څو چې مېلمه موړ شوئ نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ځوک مـوړ شوئ هم وي خو د مبـلمه له پاره بـايد چې لـږ لـږ لاس ووهـــي، تر هغه چې مـبـلـمــه پای ته ورسـبـــږي.

له مـرېيـــدو څخه وروسته بايده چې (الحمدلله) ووايو. خوله او لاسونه مو پاک پريمينځو او په لاس ځـپوڼي يــــې وچ کــــړو.

د ځـبـنــاک له پــاره بايده ده چې د ځـبـنـلو لوښــي پاک وي. ځـبناک په يـو وار مـه ځـبـنـئ او غـوړپ غـوړپ وځبني او ځبناک نه وروستـه (الحمدلله) ووايای.

که مبـلمــه له تاسـو نه خدای پاماني اخلـي، نو د کـور تر ور پورې د مبلمه بدرګه کول سنت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښښناستلو او تللو ادبونه

داسې ښښناستل او پښې غزول چې په ښې بې پردګي وي او ځان لـوخ وبريښي مـنع ده او وبال لـري د مشرانـو په لـور پښې غـزول او له دوی ښخه بـر ښښناستل بې ادبي ده.

لياره ښې په ښر او لـويي او ځان ښودنې سره تــګ مه ښوئ. د تګ په وخت ښې بـه له مـشرانـو ښخه وروسته ځو، او ښله چې د مشرانو سره مخـامخ شو نو بايده ده چې سلام ور باندې واچوو. په لارې د تګ په وخت ښې بايــده چې د نـورو لارو يـو په خـوا ښې په اتيات (احــتياط) سره تير شو او په ښنګ يې ونه وهــو.

په لور غږ به نه غـږيږو. په لارې به خــوراک نه ښوو، ناپاښه او زيانــمن ښيزونه به په لاره ښې نه غــورزوو. ښه په لاره ښې ښوم زيانمن ښـيز ووينو بايده چې د لارې نه يې لــيرې ښـړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــله چې په لارې ځــو بايـــــده چې پـــه ارام ډول شو.

پوښتنې:

- مونږ کور کښې څه شان ته کښېنو؟

....

- په لاره کښې خوراک وکړه که نه؟

....

* * * * * * * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلام د اچولو یا سترِي مشی ادبونه

سلام اچــول د مینې او محبــت زیاتــبــدل دي. سلام اچول پیژند ګلوي پسې اړه نلري او هـــر مسلمان ته سلام واچوی. هر څوک چې په سلام او سترِې مشي کښې د مخه شي، زیات ثواب ترلاسه کوي.

سلام اچـــول سنت دئ او ځواب ورکــول یې واجب دئ. که د سلام ځـــواب له سلام څخه په زیاتـــو ښو کلمو ور کړل شي، ثواب لري، لکه د (السلام علیکم) ځواب په (وعلیکم السلام ورحمة الله) سره.

د خـــبرو پـــیل کـــولو څخه ړومبیٔ بایده چې ســـلام واچول شي. ړومبیٔ سلام اچـــول ډیر ثـــــواب لري. سپور به په پــلي (پیاده) لاروي، ولاړ به په نـــاست، کشر به په مشر او لږ خلک به په ډیرو خلکو سلام اچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که له ګڼو کسانو څخه یو کس سلام واچوي د نورو له پاره هم بسیا کوي. په همدې ډول که له ګڼو خلکو څخه یو کس د سلام ځواب ور کړي پاتې کسانو ته د ځواب ورکولو اړتیا نشته. کله چې خپل کور ته ننوزئ، نو د کور پر غړو بایده چې سلام واچوو، ځکه چې په سلام اچولو کښې زیات برکت وي.

که کله د بل چا کورته ننو تلو، نوله ننو تلو څخه ړومبۍ باید سلام واچوو، ځکه چې سلام د پیژند ګلوی او اجازې اخیستلو یوه ښه لاره ده. که د خلکو کومې غونډې ته ورشو باید سلام ورباندې واچوو، او کله چې ببرته ور څخه رسختیږو نو د وروستي ځل له پاره هم باید سلام واچوو.

خدای پاک په قرآن شریف او پیغمبرﷺ په احادیثو کښې د سلام زیات اهمیت بیان کړئ دئ او ځای په ځای یې د سلام ادبونه ښودلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. سلام مینه زیاتوي او رخه (کینه)، کرکه او بد ایسیدنه (بد بیني) له مینځه وړي.

نو موږ زده کوونکو ته په کار دي چې هر وخت د سلام ادبونه په پام کښې ولرو او هېڅ وخت یې هېر نه کړو.

پوښتنې:

- سلام باید د چاله خوا په چا باندې واچول شي؟

....

- په سلام اچولو کښې کومې ګټې نغښتې دي؟

....

السّلام علیکم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمبل (غسل) بيان:

د غسل مانا (معنى) لمبل دی مګر د لمبلو په شريعت کښې يوه ځانګرې ليار ده.

ځان د جنابت او ناپاکې څخه په لمبلو سره پاکيږی.

د لمبلو (غسل) لاربښودنه دا ده چې لمړی به دواړه لاسونه تر مړوندونو پورې وينځی بيا استنجی وکړی او د بدن نه ناپاکي لرې کړی. بيا به اودس وکړی او په ټول ځان او به واچوی او ځان ومښی. بيا په ټول ځان درې ځـــلې اوبه وبهـوی.

بيا اوبه ورغړوی (غرغره) کړی او پيزې ته اوبه واچوی.

د لمبلو فرضيات:

۱ ـ د اوبو رغړول (غرغره کول)

۲ ـ پيزی ته اوبه اچول

۳ ـ په ټول ځان اوبه بيول

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمــبلو سنـــتونه:

۱ ـ دواره لاسونه د مړوندونو پورې مینځل

۲ ـ استـــنجی کــول

۳ ـ د لمبلو (غسل) نــیت کــول

۴ ـ اودس کول

۵ ـ په ټول ځان درې ځلی اوبه بیول

اذان

اللهُ اَکـبـر اَللهُ اَکـبـَر

الله پاک ډیرلوی دی ـ الله پاک ډیرلوی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اَللّٰهُ اَکـبـَر اَللّٰهُ اَکـبـَر
اللّٰه پاک ډيرلوی دی ـ اللّٰه پاک ډيرلوی دی

اَشـهَدُ اَنَّ لاّ اِلَـه اِلاّاللّٰه

ګواهی کوم چې د اللّٰه نه سوا بل معبود نشته.

اَشـهَدُ اَنَّ لاّ اِلَـهَ اِلاّاللّٰهُ
ګواهی کوم چې د اللّٰه نه سوا بل معبود نشته.

اَشهَدُ اَنَّ مُحَمّد رَسُولُ اللّٰه
ګواهی کوم چې بيشکه محمد د اللّٰه رسول دئ.

اَشهَدُ اَنَّ مُحَمّد رَسُولُ اللّٰه
ګواهی کوم چې بيشکه محمد د اللّٰه رسول دئ.

حَيّ عَلی الصّلوة ـ حَيّ عَلَی الصّلوة
راشی مانځه له ـ راشی مانځه له.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حَـيّ عَلَـى الـفَلاح ـ حَـيّ عَلَـى الفَلاح

راشی د خلاصی طرفته ـ راشی د خلاصی طرفته

اَللّٰه اَکـبَـر اللّٰهُ اَکـبَـر

اللّٰه ډیر لوی دئ ـ اللّٰه ډیر لوی دئ

لااِلـــه الاّ اللّٰه

نشته بل معبود مکر یو اللّٰه دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اودس اودنه (ترتیب)

لومړی: استنجا

دویم: بسم الله الر حمن الر حیم
د اودس په وخت کښې وایل.

دریم: لاسونه تر مړوند پورې درې ځلې
پریمنځل.

څلورم: د خولې پریمینځل درې ځلې.

پنځم: پېزې ته درې ځلې اوبه رسول او سونړول.

شپږم: د مخ پریمینځل د بنې غوږ پوڅکی نه تر
کین غوږ پــوڅکی پــورې ، او د تندي
ویښتانو څخه تر زنې پورې درې ځلې.

اووم: د لاسونو پریــمینځل تر څنــګل پورې هر
یو درې ځلې چې لـومړی ښی لاس او بیا
کین لاس به پریمینځل شي، څـــرنګه چې
اوبه به د لاس ورغـوي نه څنګل خـواته
بهیـــږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم: د سر ، غاړې ، غوږ وښوڅو او ږيرې مسح کــول.

نهم: د پښــو پـــريمـينځل تر ښنـګرو پــورې، چې لــومړی ښی پښه او بيا به کيـــڼه پښه هـــره يوه درې ځلې پريـمـينځـل شي.

****

اودس کول

د اودس ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیمم

چـــیرته چې اوبه نه وي او یا د اوبو کـــارول زیان یا ضـــرر ولري، نو په داسې حالـــت کښې تیمم کـــول د اودس ځای نیـــــسي. څـــرنګه چې د ځان پاکـــي په اودس او پریـمینځلو سره کیداۍ شي، خو همداسـې په تیمم هم ځان پاک او لمونځ روا کیږي.

د تیمم لاربنوونه:

لومړی به دواړه لاسونه په پاکه ځمکه ووهل شي او بیا به پر مخ ومښل شي. (که چیرې لاسوپسې خاوره خښنه شوي وي نو هغه دې تک وهي) بـیا به دواړه لاسونه پرځمکه وهي او دواړه لاسونه به تر څـنګل پورې داسې ومـــښي ترڅو چې هـیڅ ځـای د مسح څخه پاتې نشي. که ګـانه په لاس کښې واري، نـــو هغه وکـــاږي او یا مخ ته او یا شـــاته یې کړي. ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې په ګـــوته ومښي او د لاسو ګوتې به خـــلال کړي خو ږيـــره بهٔ نه خـــلال کـوي. پـــر هر شي چې د ځمکې له جنس څخه وي تيـمم جايـــز ده که اوم وي يا پوخ چې ګـــرد وربانديِ پـــروت وي که نه لـکه د ګچ ډبره، ديوال او د کودرو لوښي او نور.

په ايـــره تيمم جايـــز نه ده. په نورو څـيزونو چې د ځمکې له جنس څخه نه وي او پـــر هغوی دوړي او ګرد وي تيمم جايز ده.

* * * * * * * *

د تيمم لارښوونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نارینه او ښځینه لمونځ توپیر

د نارینه او ښځمنو تر منځ د لمونځ توپیرونه دا دي:

۱ ـ د تحریمه تکبیر (الله اکبر) په وایلو سره نارینه دواړه لاسونه تر غوږو پورې پور ته کوي او ښځمنې لاسونه تر مټو یا اوږو پورې پورته کوي.

۲ ـ نارینه خپل لاسونه د نامه غوټې تر لاندې تړي او ښځمنې په ټټر باندې.

۳ ـ نارینه باید چې د ښي لاس وړه ګوته او بټه ګوته د کیڼ لاس تر مړوند کړۍ کړي. ښځمنې د ښي لاس ورغوی د کیڼ لاس په سر کیږدي.

۴ ـ نارینه په رکوع کښې دومره ټیټ شي چې سر د ملا سره برابرا وسیخ وي. ښځمنې دومره رکوع ته ټیټي شي چې لاسونه یې ټوټکې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسيږي.

۵ ـ نارينه ركوع كښې د لاس ګوتې پر ټوټكې پرانيستي ايږدي. ښځمنې په تړل شوو ګوتو سره ټوټكې نيسي.

۶ ـ نارينه په ركوع كښې څنګل د څنګ نه لېرې نيسي. ښځمنى به څنګل ځان يا څنګ ته نږدې نيسي.

۷ ـ نارينه په سجده كښې خېټه له ورون يا ادوم څخه، اوليچ له څنګ نه لېرې وساتي خو ښځمنې به سره جوخت نيسي.

۸ ـ نارينه په سجده كښې د پښو په ګوتو به پر ځمكه ځان كلک نيسي او ښځمنې به دواړه پښې د ښي له خوا د باندې كاږي.

۹ ـ نارينه په قعدې كښې ښى پښه سيخه ونيسي او پر كينړه پښه كښيني. ښځمنې به دواړه پښې ښى

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا ته د باندې وکـاږي او کـښېـنـي.

۱۰ ـ ښځـمنې به په هـر وخت او هـر حالت کښې به ورو غږ سره د لمونځ قراـئت کوي او نارينـه به په ځينې حالاتو کښې د لمــونځ قراـئت په لــوړ غــږ سره چې وجب دئ او ځـينې حالاتـو کښې جــايـــز دی.

* * * * * * * *

د نارينه او ښځينه لمونځ توپير

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه برخه

لمونځ

لمونځ

نیت:

نیت د زړه ارادې ته وایـــي، او ژبـــې ســـره هـــم نیت کـــول ښه دئ، د پـــاره ددې چې زړه او ژبـــه دواړه سره یوشي. لکه د مـــازدیګر لـــمونځ نیت چې په ژبه داسې وویـــل شي.

نیت کـــوم د زړهٔ د خلاصـــه چې وکـــړم څلور رکعاته فرض لمـــونځ، په دې وخت د مازدیګـــر خاص خدای لره، مخ مې د کعبې شریفې په لـــورې الله اکـــبر. که امام پسې لمـــونځ کـــوي، نو په نیت کښې وویـــل شي چې: (په دې حاضر امام پسې)

لمونځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکبیر تحریمه: الله اکبر (الله ډیر لوئ دی)

الله اکــبر ووئیلــو سره دې دواړه لاســونه غــوږونو پــورې (او ښځې دې اوږو پورې) او چت کړي، او د نامــه لانــدې دې داسې وتــړي چې د ښي لاس وړه ګوتې او غټه ګوتې نه دې کړی جوړه کـــړي او د کــين لاس مــړوند دې پرې ونيسي، ښځمنې به دښــي لاس تلیَ یا ورغوی د کین لاس د پاسه په تټر کیږدي.

ثـنا: بیا دې لاندیني ثنا ووايي:

سبُحَانَـك اللهُمَ وَبِـحَـمــُدِكَ وَتبَارَكَ اسمُكَ وَتَـعَالَـى جَـدُكَ وَ لاَاِلَــهَ غَـيـُـرُكَ.

ژباړه:

ای څمـــالله ستا ذات پاک دئ، تهٔ د صفــت لایق يي ستا نوم دبرکت دئ او ستا لــويی ډیــره لــويه ده، او ستا نه بغير بل څــوک د عبادت لايق نـشــته که امام

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسې مونـــځ کـــوي، نو بس دغه ثنــــا دې ووايې بيا دې غــــلى شـــــي.

تعـوذ:

کنې دا دې ووايي:

اَعــُوذُ بِــاللّٰهِ مِـن الشـَـيـُطـَنِ الــَرجِـيـُم.

ژباړه:

زه د شيــطان رټـــلى شوي نه د الله پناه غـــواړم

تسميه:

بسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيم

ژباړه:

پــيل کــــوم په نامه د الله چې ډېر مهربانه او رحـــم کونکئ دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورة فاتحه:

الْحَمْدُ للّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ *

الرَّحْمـنِ الرَّحِيمِ *

مَـلِكِ يَوْمِ الدِّينِ *

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ *

اهدِنَــــا الصِّرَاطَ المُستَقِيمَ *

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنعَمتَ عَلَيهِمْ غَيرِ المَغضُوبِ عَلَيهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ *

ژباړه:

تــول تعريفـونـه الله لره دي، چې د تــولو مخلوقـاتـو پالونـکی دئ. ډيــر مهــربانـه رحم کونـکی دئ د جزاد ورځې مالـک دئ مــوږ خـــاص ستا عــبادت کــوو او خاص ستا نه مدد غواړو موږ په سمه لار روان کړې د هغـو خلقـو په لار چې تا پــرې خپل انعام پــيــرزو کــړئ دئ، نه په لار د هغه کســانو چې ستا غضب

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلي دي او نهٔ په لار د هغو خلکو چې ګمراهان دي.

د سورة فاتحه د لوستو نه پس دې امام او مقتدى ورو شان آمين ووايي.

سورة اخلاص:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ* وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ *

ژباړه:

اى پيغمبره دې خلقو ته ووايه چې الله يودئ الله بى نياز دئ نهٔ د هغهٔ نه څوک پيدا دي او نهٔ هغه د چا پيدا دئ او نهٔ ورسره څوک برابر شته.

بيا دې الله اكبر ووايي، او ركوع ته دې لاړشي.

ركوع كښې دې دواړو لاسونو سره كوندې ونيسي ګوتې دې نيغې وي ملا او سر دې يو سيدهه كښې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رکوع تسبيح:

او دا تسبيح دې درې ځله ووايي:

سُبْحَانَ رَبِيَّ الْعَظِيْم *

ژباړه:

زما لوی پرورد ګار پاک دئ.

تسميع:

بيادې امام صاحب "تـيمـيـع" :

سَمِـعَ اللهُ لِـمَـن حَـمِـدَه*

اوری خـدای چې څـوک يې ثـنـا کوی.

ووايي او د رکـوع نه دې پـورته شي، نيـغ دی ودريـږي، او مقـتدي دې دا ووايي:

تحميد:

ر بَنَالَك الـحَـمـدَ

(ای زمونږ ربه ټول تعـريف تالـره دئ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ځان له مونځ کوی، نو تسمیع او تحمید دواړه دی ووایي بیا دی الله اکبر ووایي او سجدی ته دې داسې لاړشي، چې اول دې دواړه کوندی په زمکه کیږدی بیا دواړه لاسونه بیا پوزه بیا تندی سجده کښی دی دواړه لاسونه د غوږونو برابري کښی ساتی، او ګوتی دی نیغی مخ په قبله وي.

د سجدی تسبیح:

بیا دی درې ځله دا تسبیح ووایي:

سُبْحَانَ رَبِيَّ الاَعلی *

ځما عالیشانه پروردګار پاك دئ

بیا چې الله اکبر ووایي، نو د سجدی نه دی اول مخ، بیا پوزه بیا لاس او چت کړی، کینه پښه دی وغزوی، ښی پښه دی ودروي، کښېني، ناسته کښی دی لاسونه په ورنو نو کیږدې، په ښهٔ شان د ناستی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وروسته دې بيا تكبير وكـړي، بيا دې الله اكــبر ووايي او دويـم ركـعـت له پاره دې ودريـږي دويـم ركـعـت كـښې ثـنـا او تـعـوذ نه شـى ويـلى بسم الله الر حمن الر حيم دې ووايــي او د ړومـبي ركعت په شان دې دا ركعت هـم وكــړي د دويـم ركعت سجدې چې و كړي، نو كښېني، او دا "تشهد" دى .

ووايي:

تشهد:

اَلتَّحَيَّاتُلِلهِ وَالصَّلَوات وَالطَّيِّبات، اَلسَّـلاَمُ عَلَيْكَ أيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُه،

اَلسَّلاَمُ عَلَيْنَا وَعَلى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِيْنَ، أشْهَدُ أنْ لاَ إلـهَ إلاَ اللهُ وَأشْهَدُ أنْ مُحَمَّدًا عَبْدُه وَرَسُوْلُه*

ژباړه:

ټول قولى، بدنى او مالى عبادتونه الله لره دي اى نبى(ص) په تا دې د الله سلام، رحمت او بركت وي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مـوږ او د الله صالحانو بندګــانو دی سلامتي وي.

زه ګــواهي کوم چې د الله نه بغـیر بل څوک د عبادت لایق نشته او زه ګواهی کوم چې محمدﷺ د الله بنده او رسول دی.

ژباړه:

د تـشهد ویـیلو په وخت چې: اَن لاَاِلَـهَ ته ورسي، نــو د ښي لاس د وړه ګــوتې او د مینــځنې ګـــوتې نه دې کــړی جــوړه کړي موټــی ٔ دې بند کــړي او د کــنځــه (مسواکهٔ) ګوته دې او چته کړي، او په : الا الله: دې راښکته کـړي، موټی دی د آخــره پورې بند وي.

که مونځ د درې یا څــلورو رکـعاتو وي، نــو:

عَـبـدَهُ وَرَسـُولـُــــهُ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــوريْ چــيْ ووايــي، بيا دیْ الله اكـــبر ووايــي او ودربــږي، او پاتيْ مونځ دیْ پــوره كــړي. او كــه مــونځ د دوه ركعتو وي نو تـشهد لوستلــو نه پس دا درود شريف دیْ ولولي:

درود شريف:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آل إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَحمِيْدُ مَجِيْدُ*

ژباړه:

ياالله په محمد (ص) او د هغه په ال رحمت نـازل كړی څنګه چيْ دیْ په ابــراهيم او د تعريف او د بـــزرګی لايق يې.

اَللّٰهُمَ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى إِبرَاهِيمَ وَعَلٰى آلِ إِبرَاهِيمَ، إِنَكَ حمِيْدُ مَّجِيْدُ*

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه:

يا الله (ج) په محــمد(ص) او د هغه په ال برکــت نــازل کړيِ، څنــګه چيِ دي په ابراهــيم(عليه السلام) او د هغه په ال برکت نازل کړی وو، ببشکه ته د تعريف او بزرګی لايق يې.

درود شريف نه پس دعا:

اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا اتِنَا فِی الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّ فِی الاخِرَةِ حَسَنَةً وَّ قِنَا عَذَابَ النَّار*

ژباړه:

ياالله (ج) څمونږ دنيا کښی هم نيکی نصيب کړی او آخــرت کښــی هم نيــکی او دوزخ د اور نــه امان راکــړيِ بلــه دعــا داده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعا:

اللهم إني ظلمت نفسي ظلما كثير

اولا يغفر الذنوب إلا أنت فاغفر لي مغفرة من عندك وارحمني انك انت الغفور الرحيم

ژباړه:

یاالله بیشکه ما په خپل ځان ډیر ظلم کړی دی او زما ګناه بغیر تا نه څوک نشی بخښلی، نو د خپلی خاصي بخښنې پیرزوینه را باندې وکړې او په ما رحم وکړې، بیشکه ته بخښونکۍ او مهربانه یې.

تسلیم:

اَلسَلاَمَ عَلَیکُم ورحمَتُ اللهِ

ژباړه:

په تاسو دې د الله سلامتي او رحمت وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعايی قنوت:

دا دعا د وتـر په دريـم رکعـت کښې د قـرأت نه پس، غوړونـو ته لاس او چت کـړئ، تکبيـر ووايي او د رکوع نه مخکښې لوستی شي:

دعا:

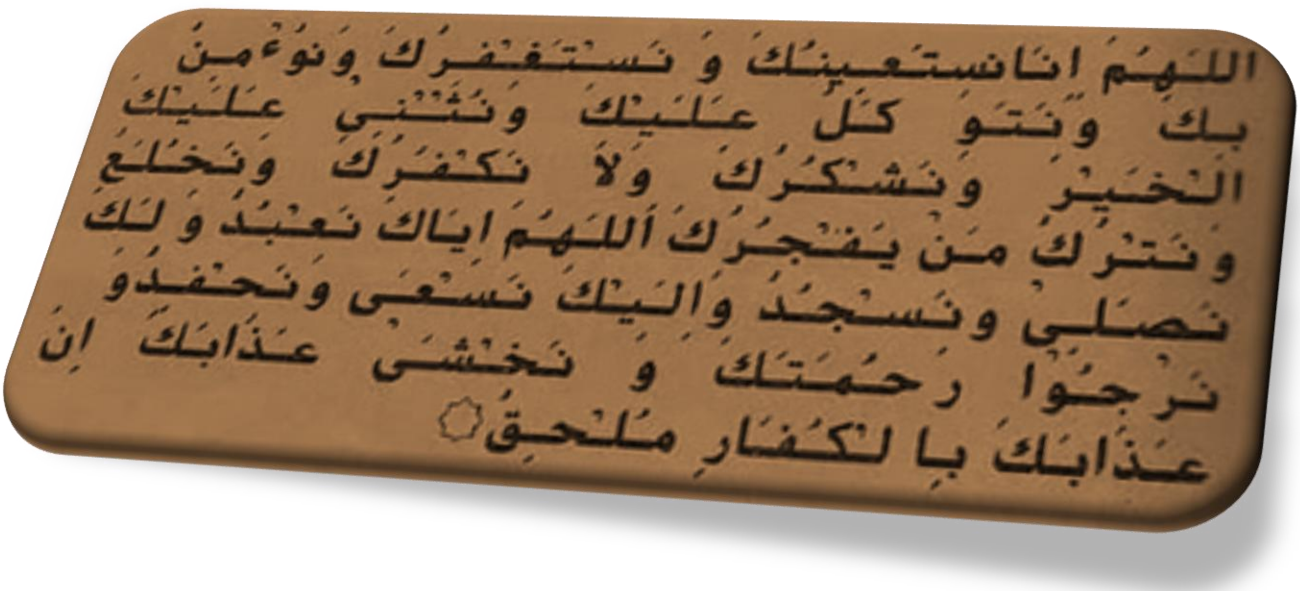

ژباړه:

ياالله موږ تا نه مـدد غـواړو بخـښنه غـواړو، په تا ايمان راوړو په تا توکل لرو ستا خـوبي بيانـوو ستا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکر و باسو ستا نافــرماني نهٔ کوو، جلا کيـږو د هغه چاته چې ستا نافــرماني کوي، يا الله مونږ ستا عبـادت کوو، تا له لمونځ او سجده کوو تا ته در زغلو، خدمت کوو، ستا د رحمت اميـدوار يو ستا د عـذاب نه يريـږو بيشکه ستا عذاب کفارو ته رسيدونـکیٰ دئ.

ايات کرسی:

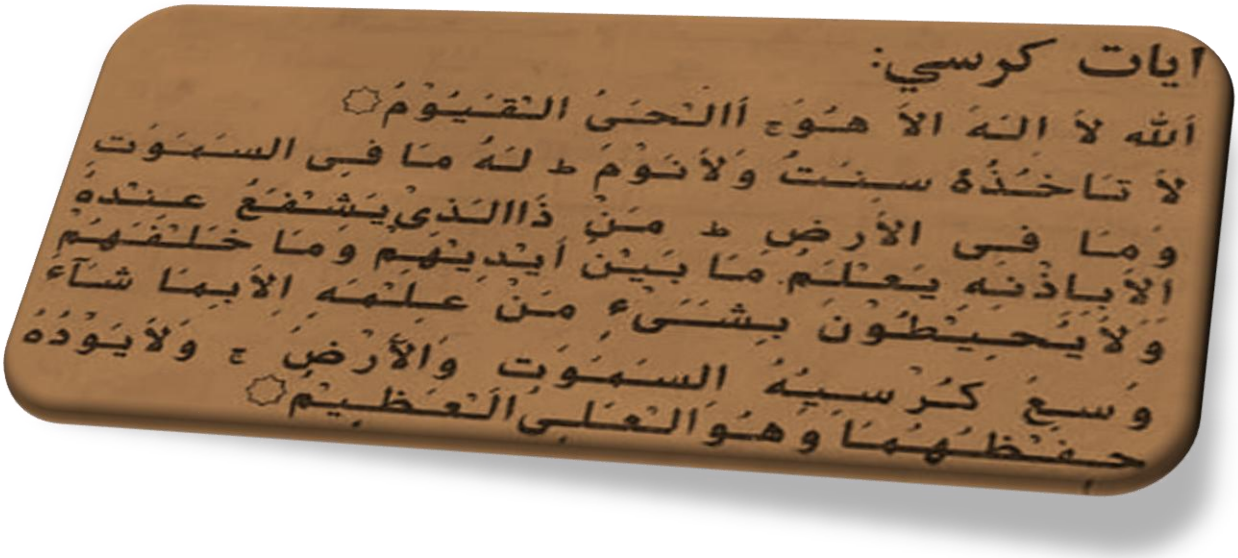

ژباړه:

د الله تعـالی نه بغـير بل څوک د عبادت لايــق نـشـتـهٔ ژوندی دئ سنبالونـکی دئ نه ور لـه پر کالی او نـه ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خـوب راځی، زمکه او آسمانـونـو کښې چې څـه دي هغه ټـول د هغهٔ دي. د اجـازت نه بغـير ورتـــه سفارش نشی کولی ټول حاضر او غائــب حالات ورته معـلوم دي او موجودات د هغه د معـلوماتو نه هيـڅ څـيز خپل علـمي احـاطه کښې نشــي راوستــی خـو څومره چې هغه غـواړي د هغه کـرسیٔ ټول آسمانونـه او زمکه را ګير کړې ده.

ددې دواړو حفاظـت هـيڅ ګـران نه دی، هغه د لـوې لـويي خاونـــد دی.

د مونځ نه پس تسبيحات:

که جماعت سره مونــځ او کړی يا ځان له چې فـارغ شی، نو ايت کرسی او لاندينی تسبيحات دی.

ولولي، چې د دين دنيا ګټې په کښې پرتې دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سَبــحـَـان الله	(۳۳ ځله)
اَلــحـَمـــدلله	(۳۳ ځله)
الله اکـــــبر	(۳۳ ځله)
کلمهٔ توحید	(یو ځل)

د سحـر او مازیګـر مانځـه نـه پس سنـت نشته، په دې وجه د سلام نه پس دی اول تسبـیـحات او بـیا دعــا او غواړی.

چې څه دی هغه ټـول د هغه دی، د هغهٔ د اجــازت نه بغیـر ورته سفارش نشی کــولی.

تراویح لمونځ:

دا لمـونــځ د روژې مبارکـــې میاشـتې لـه پاره ده چې د ماخستن لمـونـځ له فرض او سنت څخه وروسته او د وتــر نه د مخـه شل رکـعـاتـه تـراویـح لمـونـځ په لسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلام سره ادا کیږي. په روژه کښې وتر د جماعت سره تر سره کیږي، که چیرې تراویج په جماعت سره ادا شي.

که څوک د تراویح لمونځ د ادا کولو له پاره جومات ته ځي او تراویح لمونځ پیل شوئ وي، باید لومړی فرض او سنت لمونځ وکړي او بیا به په تراویح کښې برخه اخلي. هغه تراویح لمونځ چې ور څخه تېر شوئ وي هغه به په ارآمه وقفه کښې په څلورو رکعات نیت کولو سره پوره کړي. که نه نو د وتر جماعت به یې سم نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمعی لمونځ

د جمعي لمونځ لکه د ورځنۍ پنځه وخته لمونځ په شان فرض دئ. کليوالو باندې فرض نه ده او هلته دې د ماسپښين لمونځ وکړئ شي.

د جمعې لمونځ څوارلس رکعاته دئ:

څلور سنت د خطبې نه مخکې، دوه فرض د خطبې نه وروسته، بيا څلور سنت، دوه سنت، بيا دوه نفل.

د اخترونو لمونځ

د اختر لمونځ واجب او دوه رکعاته دي. د لوی اختر او کمکي اختر لمونځ په کليوالو واجب نه دئ. ښارونو او لويو آباد يو کښې واجب دئ. اختر په ورځ ځان مينځل، غاښونه برس کول يا مسواک کول، پاکې يا نوې جامې اغوستل او عطر وهل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنت دئ. کـمکی اختـــر لمـونځ د شـــرعي عـــذر په درلودلــو سره تر دوهـم ورځ او لوی اختر لمـونځ تر دریـمې ورځې پــورې جایــز ده.

د اختر د لمونځ نیت:

نیت کوم چې وکـړم دوه رکـعاته د کـمکي اختــر یا د لوی اختر لمـونځ، سره د شپــږو تکبیـرونو دې حاضر امــام پسې الله اکبر ووایــي او لاســونه دې وتــړي او (سَبـحاَنَـكَ اللَـهُـمَ) دې تــر پای پورې ووایي او بــیا دې غـلـي ودریــږي. اوس امام درې ځلې تکبـیر وایي او لمـونځ کوونکي به هر ځلې لاسـونه تر غـوږونو پورې رسوي او پریــږدي او د دریم تکبیر په وایــلــو سره لمونځ کوونکي بیا لاسونه وتړي.

دویــــم رکـعت په پــــای کښې بــیـا امــام درې ځــلـې تکبـیـرونه وایي او لاســونه تـــر غــــوږ وپــورې ورسـول شــي او څلورم تکبير سره بهٔ رکوع ته ځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سلام وکـــرځـــول شي نو امام بيـــا د اختر خـــطبه لـــولي. خطـــبې او دعا نه وروسته لمونځ کـــوونکي به خپلو منځو کښې سترې مشي او اختر مبارکي وکړي.

د جنازې لمونځ

پر مـــړه مسلمان بانـــدې وروسته تر غـــسل ورکـــولو د جنازې لمـــونـــځ اداء کيـــږي.

د جنازې لمـــونـــځ بې له رکـــوع او سجدې څخه پـــه جماعـــت سره اداء کيـــږي.

د جنازې لمونځه د اداء کولو اوډنه

(ترتيب):

وروسته تردې چې مـــړه مسلمان ته يې غسل او کـــفن ور کـــړ، جنازه يې د امـــام د مـــخ ته ږدي. مسلمانان په اوداســـه سره لکه د جماعـــت د لـــمـــانـــځه له پـــاره دريـــږي او د جنازې د لمانځه نيت کـــوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جنازې د لمانځه نيت:

نيت مې کړی څلور تکبيره د جنازې لمونځ کوم ثنا د خدای وايم، درود په محمد رسول الله وايم، دعا کوم د پاره ددې مړي، خاص خدايه تاته ودرېږم مخ مې د کعبې شريفې په لوري.

تر نيت وروسته امام په جګ غږ الله اکبر وايي او لاسونه د غوږو تر پوڅکيو (نرميو) پورې پورته کوي. لمونځ کوونکي (مقتديان) هم لاسونه د غوږو تر پوڅکيو پورې پورته کوي او په پټه تکبير وايي، امام او لمونځ کوونکي ثنا (سُبحَانَكَ اللّهُمَّ) تر پای پورې غلي لولي.

امام په جګ غږ او لمونځ کوونکي غلي دوهم تکبير وايي او لاسونه، نه پورته کوي. وروسته له دوهم تکبير ويلو څخه امام او لمونځ کوونکي غلي درود شريف لولي او د دوهم تکبير په شان دريم تکبير

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداء کـوي. تر دريم تکبـير وروسته امام او لمونـځ کوونکي د جنازې د لمانځه دغه دعا غلې لولـي.

د بالغ نر او ښځې د مړي د جنازې دعا:

ژباړه:

خدايه زمـوږ ژوندي او مړي. حاضر او غايب. نـارينه او ښځې وبخښې، خـدايه که دی له مـوږ څخه څـوک پيـدا کـاوه د اسـلام په ديـن يې پـيدا کـړه او کـه دی له موږ څخه څوک مړ کاوه په ايمان يې مړ کړې.

وروسته د جنـازې د لمـانځـه دعـا ويـلو څخه امـام په

ولاړه باندې څلورم تکبير وايي او سلام ګرځوي او مونځ پای ته رسيږی.

که مړی هلک وي او ځواني ته نه وي رسيدلی يعنی کوچني وي دا دعا ويل کيږي:

ژباړه:

خدايه: دغه هلک موږ ته اجر، ثواب او ذخيره وګرځوې او موږ ته يې شفا عتګر او شفاعت قبول شوی وګر ځوې.

که مړی نجلی وي او ځوانی ته نه وي رسيدلې دا ډول دعا پرې وايي:

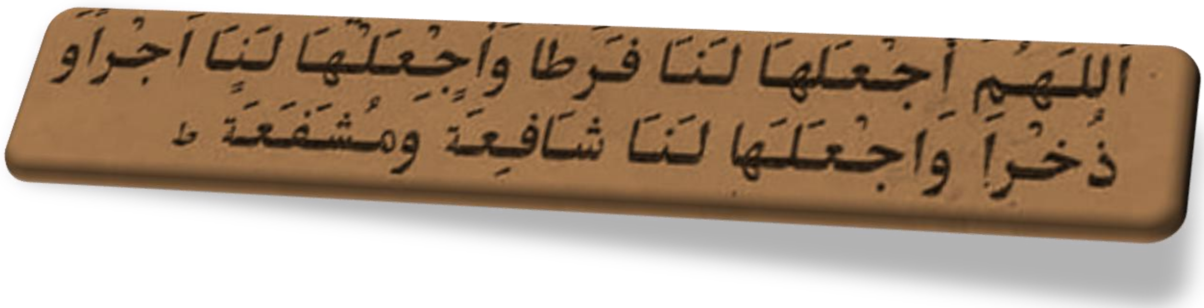

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه:

خـدايـه: دغه نجلی مونږ ته اجــر، ثــواب او ذخـيره وګـرځـوې او مـونـږ ته يې شــفا عتـکـر او شفـاعـت قبول شوې وګرځوې.

پوښتنې:

١ ـ فرض څو ډوله دي؟

٢ ـ د جنازې لمونځ څه شی دی؟

٣ ـ د کــوچنی هلک په جــنازه کښې کــومه دعــا لوستل کيږي؟

٤ ـ د کــوچني نجــلی په جــنازه کښې کومه دعــا لوستل کيږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورة الكوثر

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ * فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ * إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الأَبْتَرُ *

سورة الكافرون

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ * لاَ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ * وَلاَ أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وَلاَ أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ * وَلاَ أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ *

سورة النصر

إِذَا جَاء نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ * وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا * فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا *

سورة المسد

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ * مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

* سَيَصْلَى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ * وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ *
فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ *

سورة الإخلاص

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ *

سورة الفلق

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِن شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ *

سورة الناس

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ *

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله جل جلاله

دیني لارښود

لومړی ټوک

ژباړه، لیکنه او اوډنه

ډیپلوم انجنیر عبدالله هاشم خیل

2011

د پښتو کمپیوټري لیک او ډیزاین:

ښاغلی حمیدالله هاشم خیل ځاځی

ددې کتاب چاپول او فوټوکاپي کول پرته د لیکونکي د اجازت منع دي.

hnv-online@web.de

(c) ketabton.com: The Digital Library

Wrazpanna

دینی لاربنود

ومن الله التوفيق
كه غوټۍ پسې وهې په لاس به درشي
چا ويل دا چې په درياب کې ګوهر نشته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library